

Ruotu #94	Mäntylä/Höylä Piipsjärvi/Oulainen
------------------	--

Sotilastorppa sijaitsi Oulaisten Piipsjärvellä kylän yhteismaalla 43 km päässä rantatieltä ja 7,5 km Oulaisten kappelilta. Alkujaan torpan nimi oli Mändylä. Vuodesta 1764 lähtien sitä kutsuttiin Höyläksi. Torpan siirtämisestä ei kuitenkaan ole mainintaa. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#4	Hånga Thomas Michelss	Piipsjärvi
#3	Wändö Hindrik Nilss	Piipsjärvi
#2	Häckinen Joseph Josephss	Piipsjärvi
#16	Ylikangas Johan Johanss	Piipsjärvi
#6	Tickala Hindrik Hinderess	Piipsjärvi
#13	Rautiä Lars Larss	Piipsjärvi

Vuoden 1752 katselmuksessa tupa, aitta ja lato olivat kunnossa, mutta navetta tuli uusia. Torpalla oli kaivo, jossa vesi ei kuitenkaan riittänyt, joten sotilas joutui hakemaan vetensä jonkin matkan päässä olevasta Piipsjärvestä. Peltomaata oli tarpeeksi. Uutta aittaa piti pystyttää 160 metriä ja saman verran oli kunnostettavaa. Ojia paikalla ei tarvittu. Omia heinäniittyjä torpalla ei ollut, vaan sotilas sai heinät valmiina tai sai kerätä heinät ruotutalollisten veromailta.

Vuoden 1781 katselmuksessa pirtti ja navetta tuli uusia. Aitta ja lato piti kattaa uudelleen. Pelto- maan raivaaminen oli edelleen kesken: Rautio oli saanut valmiiksi neljä kapanalaa, Vändön tuli raivata, kivetä ja aidata oma palstansa, Häkkilältä puuttui ojat palstansa ympäriltä. Heinäniittyjä torpalla ei vielääkään ollut. Puutteen tuli korjata vuoden 1782 syksyyn mennessä kolmen riikintaalerin sakon uhalla.

Vuoden 1791 katselmuksessa todettiin, että pirttiä voitiin käyttää vielä muutama vuosi, mutta ennen uuden sotilaan muuttoa siihen tuli laittaa ikkunat, eteinen piti nostetaan maasta ja siihen tuli laittaa uusi lattia ja oveen tarvittiin lukko. Navetta oli kunnossa. Aitta ja riihi tuli uusia ja ladon katto piti korjata. Nyt pelto- ja niittymaata oli riittävästi, mutta pellot kaipasivat paikoin lannoittamista ja aidat kunnostamista. Ennen muuttamistaan ruodun tuli antaa sotilaille viljaa korvaukseksi. Kaikki puutteen tuli korjata tulevan syksyn aikana neljän riikintaalerin sakon uhalla.

Hans Furuquist**1734–1737, 1739–1747**

Hans on syntynyt Savossa noin vuonna 1709 (tai 1719). Hänet otettiin sotilaaksi 13.6.1734. Hän sai eron palveluksesta 8.7.1737, jolloin hänen todettiin olevan hyvin pieni ja vähäpätöinen, eikä häntä enää voitu hyväksyä sotilaaksi. Hänet kirjattiin kuitenkin uudelleen sotilaaksi 3.12.1739. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sotaan vuosina 1741–42, mahdollisesti myös rykmentin Ruotsinretkelle talvella 1743–44. Vuonna 1743 hänen mainitaan käyttäneen yhä vanhan mallista hattua, sukkaa, liiviä, hanskoja ja kengänsolkia. Hän sai eron palveluksesta 6.10.1747.

Hans Hanss Furuquist, ent. **Häckinen**, s._.9.1712, k.6.1.1768 Oulainen, vihitty 1.avioon 25.7.1733 **Walborg Larsdr Ylikangas** s._.1685, k.13.4.1763 Oulainen, vihitty 2.avioon 2.4.1764 leski **Maria Johansdr Nefvanperä** s._.1699. Walborg lahjoitti Oulaisten kappelille 18 äyriä 28.9.1735, samoin Hans 18 äyriä 22.4.1767. Hans ja Walborg asuivat Johan Ylikankaan talossa Oulaisten Piipsjärvellä vuosina 1723–42. He olivat itsellisinä Oulaisten Piipsjärvellä vuosina 1758–69.

Hannu Hannunp Furuqvistin, k.6.1.1768 Pyhäjoki, perukirjassa on perillisenä mainittu vain vaimo Marja Juhontr.¹

Hendrich Olofss Furuqvist

1748–1763

Hendrich on syntynyt Pyhäjoen suurpitäjässä noin vuonna 1726. Hänet otettiin sotilaaksi 8.3.1748. Hän oli linnoitustoissa Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1748 Siltavuoren linnoitukseksi ja Helsingin veistämöllä. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–62. Hänet siirrettiin 20.1.1763 ruotuun #93.

Henric Olofss Furuqvist, ent. **Jundoinen**, s.24.2.1724 Oulainen, k.16.1.1792 Haapavesi (vanh. **Jundoinen Olof** ja **Anna Abrahamsdr**), vaimo **Anna Catharina Mattsdr** s.~.1720, k.7.5.1791 Haapavesi. Hendrich lahjoitti Oulaisten kappelille 24 äyriä 1.1.1751, 15 äyriä 26.4.1752 ja 1 taalerin 29.9.1762 sekä Anna 24 äyriä 27.12.1752 (kirkottamisesta lapsenteon jälkeen) ja 31.10.1756. Henriciltä puuttuu ehtoollismerkinnät vuosilta 1757–62, eli Pommerin sodan ajalta. He muuttivat vuoden 1770 tienoilla Haapavedelle ja perustivat Partalan uudistilan Haapaveden Mieluskoskelle vuonna 1776.

Lapset:

Carin s.17.7.1750 Oulainen, k.pienenä,

Henrich s.17.11.1752 Oulainen, vaimo **Walborg Philipsdr Upola** s.18.12.1750 Haapavesi (vanh. **Upänen Philip Philipss** ja **Beata Hendricsdr**). Hendrich otti vuonna 1781 pestin sotilaaksi Pyhäjoen komppanian ruotuun #122 ja sai sotilasnimen **Gåpå**. He muuttivat ruodun sotilastorppaan Saloisten Piehinkiin.

Lapset:

Anna s.17.5.1774 Haapavesi (Trana),

Henric s.16.11.1776 Haapavesi (Trana l. Partanen), k.1.1.1809 Kalajoki,

Maria s.12.12.1778 Haapavesi (Partanen), k.20.6.1783 Saloinen,

Matthias s.26.10.1781 Saloinen (Gåpå), k.20.6.1783 Saloinen,

Johannes s.10.5.1783 Saloinen (Gåpå), k.16.6.1783 Saloinen,

Catharina s.3.9.1784 Saloinen (Gåpå),

Mathias s.18.7.1754 Oulainen, vihitty 9.3.1783 Nivala **Maria Thomasdr Harju** s.27.5.1762, k.8.5.1797 Haapavesi (vanh. **Harju Thomas Thomass** s.4.8.1739 ja **Lisa** s.23.1.1739). Mathias lahjoitti Kärämäen kappelille 21 killinkiä 6 runstykkiä 25.3.1775. Hän oli renkinä Kärämäen Ojalehdossa vuosina 1775–76. Mathias ja Maria asuivat Partalan uudistilalla Haapaveden Mieluskoskella vuoteen 1794, jolloin he muuttivat uudistilallisiksi Haapaveden Yliojalle. Mathias muutti 19.2.1799 lastensa ja sisarensa Annan kanssa Nivalaan.

Lapset:

Anna s.6.9.1783 Haapavesi, vihitty 13.12.1809 Nivala **Eric Jacobss Patron** s.16.2.1783 Nivala (vanh. sotilas #5 **Jacob Anderss Patron**, ent. **Hällström**, s.21.6.1743 Ylivieska ja **Malin/Maria Erichsdr Nivala-Knuuti** s.22.2.1748) (katso #5),

Henrik s.10.12.1785 Haapavesi,

Maria s.2.9.1787 Haapavesi, k.25.5.1794 Haapavesi,

Matthias s.3.8.1790 Haapavesi, k.22.4.1797 Haapavesi,

Thomas s.24.4.1792 Haapavesi, k.11.5.1797 Haapavesi,

Joseph s.2.5.1795 Haapavesi (Ylioja) (RK/Nivala: s.2.5.1794), vihitty 21.2.1819 Nivala **Anna Mattsdr Hietala** s.4.6.1790 Nivala (vanh. **Hjetala Matts Samuelss** s.16.2.1759 ja **Anna** s.~.1755),

Margaretha s.25.5.1796 Haapavesi (Ylioja), vihitty 7.1.1826 Haapavesi **Olof Larss Jylhä** s.7.7.1805 Haapavesi (vanh. **Törmälehto**, ent. **Manninmaa**, **Lars Larss** s.12.7.1781 Haapavesi ja **Hanna Olofsdr Karsikas** s.2.6.1779 Haapavesi),

Anna s.20.9.1756 Oulainen. Anna asui ensin vanhempiansa luona Haapaveden Partalassa ja vuodesta 1795 veljensä Mattsin luona Haapaveden Yliojalla. Hän muutti veljensä mukana Nivalaan 19.2.1799.

Hendrich Johanss Trana 1763–1763

Hendrich on syntynyt Haminassa noin vuonna 1727. Hänet otettiin 8.3.1748 (tai 6.3.1748) sotilaaksi ruotuun #93 (katso). Hänet siirrettiin 20.1.1763 tähän ruotuun, mutta samalla hänellä todettiin oikeassa polvessa marssimisen estävä vamma ja hän sai eron palveluksesta.

Katso ruotu #93.

Nils Furuqvist 1767–1772

Nils on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1738. Hän oli 173 cm pitkä. Hänet kirjattiin sotilaaksi 8.6.1767. Hänet tuomittiin 18.10.1768 toistuvasta juopottelusta 10 pariin raippoja. Toistamiseen hänet tuomittiin 11.8.1770 huonon käytöksen ja äksiisiharjoitusten laistamisesta 5 pariin raippoja. Hän kuoli kotonaan 26.12.1772.

Niels Nielss Furuquist s.20.5.1737 Pyhäjoki, k.25.12.1772 Oulainen (vanh. **Limingoja Nils Nilss** ja **Lisa Henriksdr**).

Carl Friedrich Furuqvist 1774–1790

Carl on syntynyt Ruotsissa noin vuonna 1739–47. Hän oli 169 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 26.3.1774. Hän osallistui Kustaa III:n sotaan vuosina 1788–90 palvellessaan kesän 1788 saaristolainastossa tykkisluupilla No14. Keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalta Joensuuun osallistuen kesän 1789 taisteluihin Savon rintamalla. Hän sai eron palveluksesta 4.1.1790, jolloin hän oli sairas. Hänelle myönnettiin 6.5.1794 sotilashuonerahastosta 3 riikintaalerin 16 kilingin suuruinen eläke, mitä hän nautti ainakin vielä vuonna 1802.

Carl Friedrich Furuqvist, ent. **Smitt-Junkare**, s.15.4.1739 Tukholma/Ruotsi (RK: s.15.4.1744 tai s.14.4.1747), k.26.11.1804 Oulainen, vihitty 19.4.1761 Löfvånger/Västerbotten/Ruotsi **Anna Östensdr Buller** s.28.9.1723 Nordby/Löfvånger/Västerbotten/ Ruotsi (RK: s.28.9.1733) (vanh. sotilas **Buller Östen Eriksson** s._._.1692 Löfvånger/Ruotsi, k.25.8.1763 Löfvånger/Ruotsi ja **Anna Eriksdr** s.8.10.1699 Löfvånger/Ruotsi, k.26.3.1754 Löfvånger/Ruotsi).² Ennen Suomeen tuloaan Carl oli Ruotsissa sotilaana nimellä **Junkare**. Tuolloin he asuivat Västerbottenin läänissä Löfvångerin pitäjässä ja Fjälbyn kylässä. He olivat itsellisinä Pyhäjoen Yppärissä ainakin vuosina 1775–77 ja Carl on merkitty liikkuvaan väestöön Pyhäjoella vuosina 1783–84. Ilmeisesti hän ei asunut koko aikana ruotutorpassaan, olihan se vuosina 1782 ja 1791 pidettyjen katselmusten mukaan huonokuntoinen. Sotilaspestin päätyttyä Carl on merkitty itselliseksi Oulaisissa Piipsjärven kylässä vuosina 1797–1802.

Lapset:

Erich s.22.3.1762 Löfvånger/Ruotsi,

Anna s.20.4.1763 Löfvånger/Ruotsi, k.7.2.1767 Löfvånger/Ruotsi,

Christina s.20.10.1764 Löfvånger/Ruotsi, k.21.12.1776 Pyhäjoki,

Carl s.28.7.1767 Löfvånger/Ruotsi, k.1.8.1767 Ruotsi,

Johannes s.7.8.1769 Löfvånger/Ruotsi, k.24.11.1776 Pyhäjoki.

Anders Furuqvist 1790–1790

Anders, ent. **Järfvelä**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1765. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 6.3.1790 ja erotettiin palveluksesta 11.9.1790. Ilmeisesti hän osallistui rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla kesällä 1790.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Hendrich Hendrichss Tall

1791–1802

Hendrich, ent. **Muikula**, on syntynyt Torniossa noin vuonna 1765. Hän oli 171 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 8.6.1791. Hän oli kesän 1793 linnoitustöissä Elimäen Villikkalassa ja kesän 1794 Hankoniemessä. Siellä hänet tuomittiin sota-oikeudessa 14.8.1794 karkaamisesta kujanjuoksuun 6 kertaa, eli hän joutui juoksemaan 6 kertaa 100 miehen muodostaman piiskauskujan läpi. Hän sai eron palveluksesta 7.7.1802, jolloin hänellä todettiin olevan vikaa oikeassa polvessa.

Henric Tall s. _._.1766. Hänellä on vain yksi ehtoollismerkintä Oulaisissa 11.3.1792. Hänet on kirjattu tähän torppaan myös vuosina 1797–1802 ilman ehtoollismerkintöjä. Vuoden 1804 jälkeen hän oli palkollisena Oulaisissa. Hänet on mainittu tämän torpan asukkaana myös vuoden 1791 torpankatselmuksessa.

Johan Ö

1803–1809

Johan, ent. **Ollila**, on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1775. Hän oli 173 cm pitkä. Hänet otettiin 1.4.1801 sotilaaksi ruotuun #73 (katso), mistä hänet siirrettiin tähän ruotuun 10.1.1803. Ilmeisesti hän osallistui Suomen sotaan, vaikka häntä ei mainita palkkarullissa enää sodan loppuvaiheessa. Hän antoi vuonna 1812 valtakirjansa kapteeni Fredric Castrénille palkkarästiensä nostamiseksi Tukholmasta syyskuun 1808 ja huhtikuun 1809 väliseltä ajalta.

Johan Olofss Öö, ent. **Ollila**, s.26.1.1774 Vihanti, k.11.10.1831 Oulainen (vanh. **Ollila Olof Jöranss** s.20.6.1749 Vihanti ja **Margeta Johansdr Korpi** s.19.6.1749 Vihanti), vaimo **Carin Mattsdr Kilpua** s.20.9.1776 Oulainen, k.27.10.1857 Oulainen (vanh. **Kilpoa**, ent. **Hångala**, **Matts Olofss** s.23.2.1738 Oulainen ja **Helena Simonsdr Aunola** s.15.7.1748 Raahe). He olivat itsellisinä Oulaisissa vuodesta 1811 lähtien.

Lapset:

Olof s.3.12.1797 Vihanti (Lattula), vihitty 2.9.1821 Oulainen **Stina Larsdr Maarala** s.13.2.1799 Vihanti, k._._.1833 Haapavesi (haud. 21.4.1833) (vanh. **Maaranen Lars Larss** s.10.11.1763 Vihanti (RK: s.16.11.1763) ja **Lisa Henricsdr Mämmelä** s.25.5.1765 Vihanti). He olivat palkollisina/itsellisinä Oulaisten Pipsjärvellä. Vuosina 1832–34 he asuivat Haapavedellä.

Lapset:

Johan s.14.12.1821 Oulainen, meni Vihantiin 30.11.1841,

Mathias s.11.10.1823 Oulainen, vihitty 11.4.1852 Oulainen **Beata Johansdr Kilpoa-Pinola** s.3.8.1825 Oulainen (vanh. **Kilpoa-Pinola**, ent. **Hångala**, **Johan Jacobss** s.20.12.1798 Oulainen (RK: s.16.12.1798) ja **Carin Mattsdr** s.16.1.1792),

Andreas s.18.8.1826 Oulainen, k.3.2.1828 Oulainen,

kuoll.synt.p s.23.4.1828 Oulainen,

Johan s.24.2.1799 Vihanti (Ollila), k.1.4.1860 Oulainen, vihitty 11.11.1828 Oulainen **Beata Jacobsdr Nefvanperä**, ent. **Jusola**, s.29.2.1803 Oulainen (vanh. **Jusola Jacob Pählss** ja **Anna Thomasdr**). Heidät on merkitty palkollisiksi/itsellisiksi Oulaisten Pipsjärvellä.

Lapset:

Daniel s.9.8.1829 Oulainen, vihitty 13.4.1851 Vihanti **Anna Thomasdr Papinaho**, ent.

Kurki, s.24.10.1820 (vanh. **Kurki Thomas Jonass** s.21.12.1786 Oulainen ja **Carin Andreasdr Törmäkangas** s.16.5.1787 Oulainen). Daniel meni Vihantiin 23.11.1846,

Maria s.17.6.1831 Oulainen, vihitty 7.1.1855 Oulainen **Johan** (/ **Matts?**) **Mattss Kilpoa** s.20.2.1836 Oulainen (vanh. **Kilpoa**, ent. **Isosalo**, **Matts Henricss** s.8.1.1787 Oulainen (RK: s.18.1.1787) ja **Lisa Jöransdr Alakangas** s.4.1.1794). Maria meni Vihantiin 31.11.1848 ja palasi Oulaisiin 20.11.1852,

Johannes s.11.8.1833 Oulainen, k.13.5.1865 Oulainen, vihitty 27.5.1855 Oulainen **Lena Caisa Mattsdr Niemi** s.4.6.1836,

Jacob s.11.1.1837 Oulainen, k.18.3.1839 Oulainen,

Matts s.8.7.1839 Oulainen, k.9.8.1855,

Jacob s.8.3.1842 Oulainen, k.21.4.1844 Oulainen,

Beata s.13.2.1845 Oulainen,

- Simon** s.1.4.1802 Oulainen,
Margeta s.21.2.1804 Oulainen,
Matts s.6.11.1805 Oulainen, vihitty 14.11.1828 Haapavesi **Maria Olofsdr Karvonen** s.21.3.1792 Haapavesi (vanh. **Karvola/Peckala**, ent. **Hångala, Olof Thomass** s.15.9.1754 Oulainen ja **Brita Ericssdr Karvola l. Peckala** s.28.11.1764). He asuivat itsellisinä Haapavedellä,
Daniel s.12.11.1807 Oulainen, k.14.11.1807 Oulainen,
Lena s.1.9.1809 Oulainen, vihitty 14.12.1828 Oulainen **Joseph Henricss Tirilä/Peldonjemi** s.4.7.1805 Oulainen, k.23.9.1748 Oulainen (vanh. **Tirilä/Peldonjemi Henric Mattss** s.18.1.1765 Oulainen ja **Margeta Henricssdr Mäyrä** s.5.7.1765 Oulainen). He olivat itsellisinä Oulaisissa.
 Lapset:
Margareta s.6.12.1829 Oulainen, vihitty 14.12.1851 Oulainen **Michel Matts Tyhjälä**, ent. **Randapykölä**, s.15.9.1820 Oulainen (vanh. **Randapykölä Matts Mattss** s.1.3.1796 Oulainen ja **Anna Jonasdr Savallampi** s.9.1.1794 Oulainen),
Henric s.8.12.1831 Oulainen, k.1831–37,
Christina Catharina s.26.12.1833 Oulainen,
Matts s.26.2.1836 Oulainen, k.21.12.1839 Oulainen (RK: k.31.12.1839),
Lisa s.7.3.1839 Oulainen,
Helena s.1.3.1841 Oulainen,
Anna s.15.9.1843 Oulainen,
Maria s.22.11.1845 Oulainen,
kuoll.synt.tr s.16.1.1847 Oulainen,
Lovisa s.5.2.1848 Oulainen, k.14.12.1849 Oulainen,
Carin s.28.11.1811 Oulainen. Meni Kiuruvedelle 27.4.1839, palasi Oulaisiin 26.4.1841.
 Lapsi:
NN s.31.11.1739 Kiuruvesi,
Samuel s.8.2.1814 Oulainen, k.17.2.1814 Oulainen,
Anna Greta s.1.3.1815 Oulainen, vihitty 15.3.1844 Oulainen **Johan Olofss Kilpoa** s.10.11.1816 Oulainen, k.18.5.1852 Oulainen (vanh. **Kilpoa Olof Johanss** s.23.11.1780 Oulainen ja **Walborg Thomasdr Huhtakangahan** s.20.9.1782 Oulainen). He asuivat Kilpualla Oulaisten Pipsjärvellä.
 Lapsi:
Johannes s.25.4.1851 Oulainen, k.18.4.1854 Oulainen,
Jacob s.1.1.1818 Oulainen, k.25.7.1825 Oulainen,
Maria s.1.11.1820 Oulainen, vihitty 7.1.1855 Oulainen **Matts Mattss Kilpoa** s.8.6.1830 Oulainen (vanh. **Kilpoa Matts Henricss** s.18.1.1787, k.18.3.1853 Oulainen ja **Lisa Jöransdr** s.11.1.1794, k.13.2.1853 Oulainen).

Viitteet

¹ OMA, Salon tuomiokunta: signum 156, sivu 393/20.9.1769

² Ancestry < <http://home.ancestry.se/>> ja SVAR < <http://sok.riksarkivet.se/svar-digitala-forskarsalen>>